SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Remissyttrande

Datum	Diarienummer
2026-10-28	HSV 2026/685

Mark- och miljööverdomstolen

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet

Remiss av Förslag om ändring i plan- och bygglagen enligt Konkurrensverkets förslag från rapport 2026:4
(dnr LI2026/00742)

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har granskat förslaget utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta. Domstolen har inte anledning att ha synpunkter på promemorians syfte, men ställer sig tveksam till om syftet nås med föreslaget författningsförslag. Detta avstyrks därför.

Föreslagen ändring i 3 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL
Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden i kommunen ska användas och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras i syfte att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. För domstolen utgör översiktsplanen ett viktigt underlag vid överprövning av t.ex. förhandsbesked, bygglov utom detaljplanelagda områden och beslut att anta nya detaljplaner. Översiktsplanen kan också ge vägledning för prövningen i andra måltyper. Vid prövningen är det förenligheten med den mark- och vattenanvändning som anges i planen som är av betydelse, men inte vem som är ägare till ett aktuellt område eller vem som vill ta ett mark- eller vattenområde i anspråk.

Enligt punkt 8 i den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 5 § PBL ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att tillgodose intresset av en effektiv konkurrens, särskilt inom dagligvaruhandel. Enligt domstolen skiljer sig den förslagna punkten från övriga specificerade krav på redovisning i paragrafen om

vad en översiktsplan ska innehålla, samtidigt som punkten avviker från systematiken i plan- och bygglagen. Detta då punkten dels tar sikte på en mer preciserad markanvändning i form av dagligvaruhandel och, som det får förstås, även syftar till att göra en avvägning mellan olika aktörer. En översiktsplan har till uppgift att vara ett strategiskt måldokument för arbetet och samordningen i den egna kommunen och med andra externa aktörer i den fysiska planeringen samt ge uttryck för den politiska viljeinriktningen. Den ska däremot inte reglera särintressen eller ta ställning för enskilda intressen.

Det torde sammanfattningsvis finnas bättre sätt uppnå det avsedda syftet att stärka konkurrensen i den koncentrerade dagligvaruhandeln och att förbättra förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker, exempelvis genom samordning med de nationella och regionala mål, planer och program som översiktsplanen ska förhålla sig till enligt 3 kap. 5 § punkten 2 PBL.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten och tekniska rådet Ewa Andrén Holst.

Vibeke Sylten

Ewa Andrén Holst